

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มุ่งสำรวจระดับความมีมนุษยสัมพันธ์ของศึกษานิเทศก์อำเภอในเขตการศึกษา 11 โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้เกี่ยวข้อง

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์อำเภอ ศึกษานิเทศก์จังหวัด ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด นายอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เจ้าคณะอำเภอผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอ นักวิชาการศึกษา เจ้าหน้าที่อื่น ๆ ในสำนักงาน ศึกษานิเทศก์อำเภอ 96 แห่ง จำนวน 776 คน ดังรายละเอียดตารางที่ 1

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2536) จากจำนวนอำเภอในเขตการศึกษา 11 มาร้อยละ 50 ซึ่งได้มา 48 อำเภอ โดยให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในอำเภอนั้น ๆ เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนตำแหน่งศึกษานิเทศก์จังหวัดและผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งหมด 396 คน ดังรายละเอียดตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตำแหน่ง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ศึกษานิเทศก์อำเภอ	96	48
ผู้บังคับบัญชา		
ศึกษานิเทศก์จังหวัด	5	5
ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด	10	10
นายอำเภอ	96	48

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ตำแหน่ง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ผู้ได้บังคับบัญชา		
ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ	96	48
นักวิชาการศึกษา	132	66
เจ้าหน้าที่ สำนักงาน ศึกษาธิการอำเภอ	156	78
ผู้เกี่ยวข้อง		
หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ	96	48
เจ้าคณะอำเภอ	89	44
รวม	N = 776	n = 396

3.2 เครื่องมือในการวิจัย

3.2.1 การสร้างเครื่องมือในวิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

- 1) ศึกษาหลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวทางการสร้างเครื่องมือ
- 2) ศึกษาแนวทางการสร้างเครื่องมือแต่ละชนิดจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมศึกษาเครื่องมือที่มีผู้สร้างไว้แล้วในลักษณะเดียวกัน
- 3) จัดสร้างเครื่องมือ ตามโครงสร้างและเนื้อหาตามกรอบแนวคิดที่ต้องการศึกษานำเครื่องมือฉบับร่างปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไข ตามข้อเสนอแนะ และส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 ท่าน ตรวจสอบเนื้อหาแล้วนำมาปรับปรุงอีกครั้ง ก่อนนำไปทดลองใช้
- 4) ทำการปรับปรุงเครื่องมือโดยทดลองกับศึกษาธิการอำเภอที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีของ Conbrach ได้ค่าความเที่ยง 0.9602

3.2.2 รายละเอียดของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชุด คือ แบบสอบถามศึกษาธิการอำเภอและแบบ สอบถามผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งแต่ละชุดมีรายละเอียดดังนี้

1) ชุดสำหรับศึกษาธิการอำเภอ มีทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ซึ่งเป็นแบบ สอบถามรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะ ด้านมนุษยสัมพันธ์ของ ศึกษาธิการอำเภอ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ จำนวน 45 ข้อ

2) ชุดสำหรับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้เกี่ยวข้อง มี 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ซึ่งเป็นแบบสอบถามรายการ

ตอนที่ 2 เป็นการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะ ด้านมนุษยสัมพันธ์ของ ศึกษาธิการอำเภอ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ จำนวน 45 ข้อ

3) การกำหนดน้ำหนักคะแนนในแบบสอบถาม แบบสอบถามที่มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ได้กำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น 4 ระดับ ดังนี้

เกณฑ์การแบ่งระดับในแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ของทั้ง 2 ชุด ใช้เกณฑ์ดังนี้

- 4 หมายถึง มีระดับคุณลักษณะ/พฤติกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์ มากที่สุด
- 3 หมายถึง มีระดับคุณลักษณะ/พฤติกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์ มาก
- 2 หมายถึง มีระดับคุณลักษณะ/พฤติกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์ น้อย
- 1 หมายถึง มีระดับคุณลักษณะ/พฤติกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์ น้อยที่สุด

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือและประสานงานกับสำนักงานศึกษาธิการอำเภอที่เลือกได้ เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วส่งทางไปรษณีย์ โดยส่งแบบสอบถามไปจำนวน 396 ฉบับ ได้รับคืน 338 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.35 แบบสอบถามสมบูรณ์ทั้ง 338 ฉบับ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่รับคืนมาทั้งหมด ตรวจสอบความสมบูรณ์ ปรากฏว่ามีความสมบูรณ์ทุกฉบับ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ระบบ SPSS/PC⁺ ดังนี้

1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2) ข้อมูลเกี่ยวกับระดับคุณลักษณะและพฤติกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์ ของศึกษานิเทศก์ อำเภอบางบาลแบบสอบถามตอนที่ 2 ที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้เกี่ยวข้อง โดยใช้ F - test แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) แผนภูมิการตัดสินใจวิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาจากค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) โดยระดับของคะแนน (Class Interval) ดังนี้

3.51 - 4.00 หมายถึง มีคุณลักษณะ/พฤติกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์ในระดับมากที่สุด

2.51 - 3.50 หมายถึง มีคุณลักษณะ/พฤติกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์ในระดับมาก

1.51 - 2.50 หมายถึง มีคุณลักษณะ/พฤติกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีคุณลักษณะ/พฤติกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์ในระดับน้อยที่สุด